

Nemci v deželni avtonomiji proti nas. Mnogo jih je mej Čehi, pa tudi mej Slovenci, ki hočejo vsa mogoča vprašanja izvleči v deželne zборе. Nemški liberalci jim pa semtertja še ugovarjajo in to gotovo le iz tega namena, da Slovane še bolj preslepe, da ne bi izpoznali nevarnosti, ko jim preti od deželne avtonomije.

Mi le želimo, da slovanski zastopniki povsod o pravem času izpoznajo nevarnost in ne vodijo vode na nemški mlin. Dokler se volilni redi za deželne zборе tako ne preustrojijo, da bomo Slovenci v njih primerno zastopani, tako dolgo ne smemo nikakor se potegovati za kako razširjenje delokroga deželnih zborov v praktičnem oziru. Prizadevanje Slovanov v deželnih zborih mora biti v političnem oziru pred vsem naperjeno na premembo volilnih redov. Posebno bode potrebno delati na to, da se omeji število poslancev veleposestva. V deželnih zborih imajo veleposestniki razmeroma še mnogo več zastopnikov nego v državnem zboru in veleposestniki so skoro povsod nasprotniki Slovanov. Druga politična vprašanja naj se pa prepuščajo državnemu zboru, dokler se razmere ne premene. Deželni zbori naj se pa bolj bavijo z narodno-gospodarskimi vprašanji, ker to je zanje pri sedanjih razmerah jedino pravo polje.

Južno železnico treba poddržaviti.

(Iz govora poslanca Fr. Povše-ta v drž. zboru dne 2. marca.)

Izprosil sem si besede, da govorim o zadevi prometni, ne-le za svojo ožjo domovino, ampak tudi za sosedne dežele in celo za daljne severne kronovine naše države toliko važni ter, da skušam visoko vlado prepričati o potrebi poddržavljenja južne železnice. Zdatna pomoč je potrebna in izbral sem si za danes le eno, to je, da prosim vis. trgovinsko ministerstvo, da pride našemu poljedelstvu in naši obrtniji v pomoč s tem, da nam pridobi pravičnije vozne cene, ker imamo sedaj pač silno krivične vozne tarife, ki ugonobujejo izvoz naših pridelkov.

Če si ogledamo sosedne države in njih delovanje opazujemo, da morejo prav one države za občno ljudsko blagostanje največ pomagati, katere so v stanu ljudsko gospodarstvo braniti pred škodljivimi vplivi in katere morejo izvoz pridelkov pospeševati, ker imajo železnice v oblasti. Naša vlada je v poslednjih letih precejšnjo vrsto železnic poddržavila in s tem osnovala podlago, na kateri se mora vspešno razvijati železnična politika, služega javnemu blagru državljanov — producentov. Vendar ni še cilj dosežen, ker še je dokaj in važnih železnic v lasti zasebnih družb; tako da še ni mogoče trgovinsko politiko enotno v korist vsem kronovinam države v prid uravnati.

Pri nas ste najvažnejši železnici, to je severna in južna, še v lasti zasebnih družb in prav zato ni mogoče, da bi vis. trgovinsko ministerstvo moglo vspešno razvijati trgovinsko politiko. Te zasebne železnice skrbé le za svojo korist in s tem pa služijo ptuji konkurenci.

Nihče ne more tajiti, da je naša colna politika marsikateri stroki naše produkcije, toliko poljedelske,

kolikor tudi obrtne v škodo. Opozorujem na našo vinorejo, katero je tako zvana nesrečna vinska colna klavzula, privoljena italijanski državi — zelo trpko zadela. Visoka vlada skuša sama omiliti položaj naše vinoreje ter obeča, da hoče opomoči vsaj s skrbjo, da bodo naša vina mogla po najnižjih vozni cenah pošiljati se po železnicah tudi v daljne kraje. Toda vlada ne bode mogla osobito južnim vinorodnim krajem kaj posebno pomagati, dokler ni ona lastnica najvažniše južne železnice.

Važna je za naše poljedelstvo vsakako ugodna colna politika, pa ne manj vplivna je ugodna železniška tarifna politika, ker pri poljedelskih proizvodih so prav vozni stroški najmerodajniši na ceno blaga. V oblasti železnic je pospeševati izvoz naših pridelkov na daljni ptuji trg in zabranjevati ptujemu blagu vhod na naše kraje in trge, pa tudi v njih moči je, zabraniti in onemogočiti naš izvoz. Železnice morejo s svojimi vozni cenami — tarifi — velike razlike ublažiti, celo colni dac neškodljiv narediti, sploh so v stanu pospešiti ali pa tudi vničiti kupčijo naših pridelkov.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Dr. Smolka je poklican v gospodsko zbornico. Ob enem ž njim je poklican češki plemenitaš grof Kinsky. Smolka po tej časti ni hrepenel, prevzel jo je le na željo vladnih krogov.

Mladočehi. — V nedeljo je v Vinohradeh pri Pragi Herold govoril o mladočeški politiki. Naglašal je, da se njegova stranka hoče potegovati za obnovljenje češkega državnega prava. Staročehom je očital, da v tem oziru niso dovolj storili. Da bi dokazal malomarnost Staročehov, je opozarjal na to, da niso dosegli, da bi se češki govori vsprejemali v stenografične zapisnike državnega zbora, če tudi je bil jeden Čeh v ministerstvu, in jeden poleg dveh drugih Slovanov v predsedstvu zbornice. Mladočehi se z nobeno stranko ne zavežejo, če jim ne obljubi, da se bode potegovala za popolno jednako-pravnost češčine z nemščino. Govor je bil lep in poslušalci so bili ž njim zadovoljni. Večjega pomena pa ni imel.

Češkonemška sprava. — Letos vlada deželnemu zboru češkemu predloži predlogi ob osnovi jednega nemškega in jednega češkega okrožnega sodišča. Čehi so proti tema dvema predlogoma, ker v njiju vidijo nevarnost, da se razdeli češka v nemški in češki del. Veleposestniki pa utegnejo vzlic temu glasovati za ti predlogi vladi na ljubo.

Liberce na Češkem, o katerih je dosedaj bilo že večkrat toliko pogovarjanja, dobé vojaško posadko. Tje se predstavijo batalijon lovcev, 2 batalijona pešcev, polkovni štab in brigadno poveljništvo. Dosedaj je bil v Liberci jeden sam batalijon lovcev, odslej bodo pa torej vkupe štirje batalijoni vojakov.

Srbija. — Razmerje mej liberalno in radikalno stranko je še vedno isto, kakor je bilo. Sporazumljenja še ni in nobena stranka ne ve, kaj ji bi kazalo storiti. — Kraljica Natalija se je baje izrekla, da prej ne pride v Beligrad, dokler ni njen sin kralj Aleksander polnoleten. — Skupščina vršila se je včeraj.

Nemčija. — Nemška vlada baje ne misli v kljub porazu, ki jo je doletel zaradi nove vojaške predloge v vojaški komisiji, ko je namreč ta predlogo zavrgla, od bistvenih zahtev v vojaški predlogi ni za las odjenjati. Kancelar obrača se

glasova, tako, da v narodnih ozirih sedaj Kranjska prav za prav vrže le šest glasov natehtnico, ko bi jih potem osem. Da je kaj upanja, da se mladočeški predlog vsprejme, bi bila tedaj slovenskih poslancev dolžnost, da glasujejo zanj.

Pa povrnimo se k naši stvari. Mladočehi so menda spoznali, da z združenjem z levico ne bode nič, ko so njeni vodje se tako po robu postavili njih zares liberalnemu predlogu.

Zaradi tega je pa mej njimi začelo zmagovati prepričanje, da brez sodelovanja s češkimi veleposestniki in Staročehi ničesa ne dosežejo. Obrnili so se sedaj do deželnozborskih klubov Staročehov in veleposestnikov, da bi se začelo posvetovanje o skupnem postopanju v deželnem zboru, v kolikor se tiče stvari navedenih v gori omenjeni resoluciji. Velicih nad mi ne stavimo v ta posvetovanja, ali mogoče je pa vendar le, da se nasprotja ublažijo, ko vendar na obeh straneh že spoznavajo, da ničesa ne opravijo, dokler ne bodo složni.

Nekaj več vspeha pričakujemo zaradi tega, ker se je sedaj ta misel sprožila od mladočeške strani. Nekaj je že s tem pridobljenega, da se taka posvetovanja sploh vrše. Na vsak način to stranke le zblizuje in gladi pot do sloge, katera je Čehom ravno tako potrebna, kakor Slovencem.

Južno železnico treba podržaviti.

(Iz govora poslanca Fr. Povše-ta v drž. zboru dne 2. marca.)

(Dalje.)

Zasebne železnice skušajo veliki ptuji, inozemski promet blaga pritegniti in dobiti na svojo progo. V ta namen dovoljujejo za blago iz inozemstva dokaj nižje vozne tarife toliko za prevoz kolikor za vvoz blaga v našo državo, kakor za domače blago, katero more prevažati se le na dotični železnični progji. Silno ugodne tarife je vodstvo južne železnice dovolilo trgovinski hiši „Cirio“, vsled teh je odprta pot južnim zelenjadnim pridelkom v severne dežele, vsled tega propada vzgoja zgodnje vrtnine n. pr. zgodnjega krompirja na Primorskem.

Prav tako zvaní „diferencialni tarifi“ toliko škodujejo našemu izvozu in našo trgovino, obrtnijo in poljedelstvo toliko krivično tarejo; kajti dovoljuje jih južna železnica prekomorskemu blagu, ko pa veljajo za naše postaje in kraje, kateri so le navezani na južno železnico, res silovito krivični visoki lokalni tarifi. Južna železnica pa to, kar ji odide s tem, da je za to inozemsko blago toliko nizke tarife dovolila, skuša s tem nadomestiti, da za naše postaje, ki so od nje odvisne, visoke tarife nastavi. Pri tem pa nismo le zelo oškodovani, ampak mi moramo prav tako kakor one dežele, katere imajo že podržavljene železnične proge na razpolaganje, z našimi davki donašati, da se primankljej, kakoršni se pripeti pri prometu na državnih železnicah, pokrije. Moja domovina, dežela Kranjska, je posebno hudo zadeta po južni železnici, ker je ta glavna proga, ki od štajarske, oziroma hrvaške meje pelje skozi celo deželo do Jadranskega morja.

Brezvspešni so bili vsi naporí naše trgovinske zbornice in deželnega odbora, da bi se vsaj najhujše krivice

odpravile. Letos je vodstvo južne železnice nekaj malega dovolilo in res nekatere gorostasne tarife nekoliko znižalo, za kar se imamo zahvaliti posredovanju vis. trgovinskega ministerstva. Vendar smo še daleč od cilja, kakor hočem to dokazati.

Na Kranjskem cvetela je pred leti mlinska obrt in smelo se je reči, da so dotične pokrajine n. pr. ob Bistrici, na kateri je cela vrsta mlinov bila, bile srečne in premožne. Po diferencialnih tarifih pa so nastali za naše mlinarje hudi časi, ker je bilo mogoče moko z Ogerskega v Trst za nižjo ceno izvaževati, kakor so to zamogli naši mlinarji, ki so dobivali žito z Ogerskega, to pomleli in potem kot moko nadalje pošiljali v Trst. Vendar so naši mlinarji sicer z največim naporom še vstrajali, dokler ni južna železnica nekaterim postajam in tvrdkam na Ogerskem dovolila posebnih refakcij in toliko nizkih tarifov, da so morali naši mlini prenehati. In sedaj stoji marsikateri mlin, ali melje za „štulo“, le da se še lastnik mlina ubrani popolnemu uboštvu.

Kot nadaljno krivico, prizadeto naši deželi po južni železnici moram navesti, da je ne le cela dežela, ampak celo njeno glavno mesto izključeno iz tako zvane nemško-avstrijsko-ogerske tarifne zaveze, katero vživa Trst, Gorica in celo mala postajica „Sagrado“ (Zagrad pri Gorici).

Dejansko je, da so stroški za prevoznjo blaga v Trst iz daljnih pokrajin nižji, kakor v Ljubljano, kar ima za posledico, da ljubljanski trg ne more tekmovati v trgovini. Nasledek prekomorskih tarifov v Trst in iz Trsta pa je, da mora ljubljanski trgovec tolike tarife plačevati, da mu je nemogoče tekmovati celo v kupčiji z domačimi pridelki.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

Češki deželni zbor. — Že pri prvem branji vladne predloge o osnovi dveh novih okrožnih sodišč, češkega v Slaneh, nemškega v Trutnovu, je prišlo do hude debate. Veleposestniki in Staročehi so bili za to, da se ta stvar izroči odseku za okrajne in občinske zadeve. Mladočehi so hoteli, da se voli poseben odsek 36 članov, kateri bi se konečno izrekel z vso odločnostjo proti nadaljevanju sprave. Veleposestniki in Staročehi bi radi kako se izrekli za osnovo omenjenih dveh sodišč, ne da bi odločno se izrekli za spravo, zato so pa priporočali stvar izročiti odseku za okrajne in občinske zadeve, da tako formalno pokažejo, da po njih mnenji osnova teh dveh sodišč ni v zvezi z dunajskimi punktacijami, katere je dosedaj vselej pretresal poseben odsek. Mladočehi so pa bili proti temu predlogu, s katerim se po njih mnenji le prikrito hoče nadaljevati sprava. Naposled se je vsprejel nasvet veleposestnikov, ker so zanj glasovali tudi Nemci. Odsek pa tudi zbor bode najbrže se izrekel za osnovo teh dveh okrožnih sodišč, ker sta v resnici potrebni.

Češko najvišje sodišče. — Mladočehi mislijo v češkem deželnem zboru predladati, da zbor zahteva, da se za dežele češke krone osnuje posebno najvišje sodišče. Povod temu dal je znani ukaz predsednika najvišjemu sodišču na Dunaji, s katerim se je omejila pravica nenemškim jezikom pri tem sodišči. Kacega vspeha Mladočehi nimajo pričakovati od svojega predloga. Pa vsaj ga najbrž stavijo samo zaradi tega, da pridobijo več popularnosti.

Razpor mej češkim namestnikom in praškim zastopom je jako hud. V nemškem oddelku češkega deželnega

Ta mož pa najbrž ni osamljen v mladočeškem taboru. Gotovo jih več misli tako, kakor on, pa si še ne upajo povedati. Posebno se pa morajo prepričati, da brez sodelovanja Nemcev, tega prava nikdar ne dosežejo. Dogodki bodo prej ali slej Mladočehe prisilili, da ne bodo trčili vseh sil v boji za to pravo. Če bodo hoteli ohraniti zaupanje narodovo, ne bodo smeli vedno prazni prihajati z Dunaja. Da pa kaj dosežejo, zato bode pa treba premeniti svojo politiko.

Po našem mnenju pa ni potrebno, da se češki poslanci odpovedo vsem političnim vprašanjem in se bavijo le z gospodarskimi in socijalnimi. Ta pot bi zanje bila tudi nevarna, pa tudi pametna ne. Dokler Čehe na Moravskem in v Šleziji pritiskajo Nemci, pač ne smejo češki zastopniki popustiti političnih vprašanj. Čehi naj večjo pozornost obračajo jezikovnim vprašanjem in se pri tem vedno postavljajo na stališče sedanje ustave. Na ta način si bodo pridobili večje zaupanje na Dunaji in tudi narod ne bode toliko čutil premembe politike, ko bode videl, da s prejšnjo odločnostjo zagovarjajo pravice češkega naroda, če tudi vedno ne govore o češkem državnem pravu. Njih uspehi bi pa jim tako utrdili stališče, da bi jim ne mogli dosti škodovati kaki nasprotniki v deželi.

Ni pa potrebno, da bi se ta prevrat moral nakrat izvršiti, bolje da se lepo polagoma, da prebivalstvo manj zapazi. Občinstvo se mora po časopisih polagoma pripraviti za novo politiko. Dobro je pa tudi, da se Mladočehi drže dosedanje precej demokratske politike in se poganjajo za občno volilno pravico. To bode jim le pridobivalo zaupanje narodovo in pa naprednejših življenj v Avstriji. Občna volilna pravica bi bila tudi Slovanom v korist.

Za premembo mladočeške politike je pa posebno sedanji čas jako ugoden. V zbornici poslancev ni nobene večine in Mladočehi lahko postanejo nakrat važen faktor v avstrijski politiki, ako se postavijo nekoliko bolj na stališče sedanje ustave. Ako se poprimejo Mladočehi bolj narodne politike, se jim lahko še bolj približajo drugi avstrijski Slovani in slovanska vzajemnost preide iz teorije v prakso, in Slovani postanemo ves drugi faktor v Avstriji.

Češko državno pravo bi pa s tem še ne bilo za zmiraj odloženo. Ko bi jedenkrat se izvela narodna jednakopravnost in se toliko oživela, da bi se na njej ne dalo več rušiti in preminjati, bi tudi nasprotje mej Nemci in Čehi se ublažilo in bi tudi prvi izgubili vse dosedanje pomisleke proti državnemu pravu. To bi še le bil pravi čas za to pravo, sedaj je pa bolje, ako se za nekoliko časa popusti. Zaradi tega se Mladočehom tudi ne bode mogla očitati neznačajnost, ker politika se mora ravnati po razmerah.

Južno železnico treba podržaviti.

(Iz govora poslanca Fr. Povše-ta v drž. zboru dne 2. marca.)

(Konec.)

Govornik je na dolgi vrsti izgledov pojasnil, kako krivične so tarife južne železnice za naše kraje. Potem pa nadaljeval:

Te prometne razmere so krive, da se pri nas na mesto nekdanje toliko cvetoče železnorudne obrti, katero je ptuja konkurenca, podpirana še po železnicah, tudi po naši južni železnici, do celega vničila, kakor se tudi na mesto naših mlinov vzlic res ugodnim vodnim silam našim ne more druga obrtnija, druge tovarne razviti.

Ker so bili zaman vsi napor naše trgovinske zbornice, kaj res zdatnega doseči v tarifih pri južni železnici, ne bom jaz enakih prošenj ponavljal in vis. trgovinskega ministerstva z enakimi prošnjami nadlegoval. Saj bi bil ves trud brez uspeha, kakor to najbolje spričuje to, da ni bila ljubljanska (Šiška) postaja državne Rudolfove železnice sprejeta v peažno pogodbo, veljavno za progo Ljubljana-Divača,

Le ena pot je mogoča nam dovesti boljših prometnih pogojev in odpraviti tolike krivice, kakoršne imamo sedaj po južni železnici trpeti. Ta pot pa je, da se vis. vlada posluži njej po koncesijski pogodbi, sklenjeni z južno železnico in sicer po členu 55 zagotovljene pravice po preteku leta 1895. odkupiti oziroma podržaviti južno železnico.

Še v tem letu otvorila se bo ena proga novih dolenskih železnic, katerih važnost in korist bo še-le takrat se do celega pokazala, če bo nova dolenska železnica se stekala v Ljubljano na podržavljeno južno železnično progo. Glavno blago, katero bo imela dolenska železnica prevaževati, je les in premog in oba ta pridelka imata le na jugu iskati kupcev. In če je južna železnica branila se sprejeti celo državni kolodvor Rudolfove državne železnice v peažno pogodbo do Divače, še manj je upati, da bi to dovolila za blago, prihajajoče z dolenske železnice in če sem prav poučen, je vodstvo južne železnice to že dalo kar naravnost razumeti. Nasledek temu pa bo, da bo iz bogatih gozdov loško-potoških obilno lesno blago kakor doslej izpeljevalo se na vozeh do postaje Rakek, s tem pa odide velik zaslužek novi dolenski železnici.

Enako je glede premoga, kojega se obilno nahaja na Dolenjskem osobito na Kočevskem. Južna železnica zatira izvoz našega zagorskega premoga in pospešuje vvoz premoga fohnsdorfskega, ki vzlic petkratni daljavi do Ljubljane še dvojne tolike vožnine ne plačuje, kakor domači premog zagorski.

Gotovo je Kranjska s svojimi velikimi premogovimi zakladi v Savski dolini in na Dolenjskem, osobito Kočevskem poklicana, da postane vir premogove dobave za južne pokrajine, če bo južna železnica v lasti države.

Kranjski deželni zbor je po želji in zahtevi vis. vlade prevzel garancijo za 4 odstotno obrestovanje prioriteta dolenske železnice, gotovo veliko breme in odgovornost, katero je pa prevzel le iz najživejšega prepričanja, da brez železnice dolenska stran naše dežele ne more uiti popolnemu propadu in ubožanju. Da pa ne pride naša dežela v položaj, prevzeto dolžnost z velikimi plačili prenašati, treba skrbeti za to, da bo promet na novi dol. železnici dovoljen, uspešen; to pa se sme tedaj upati, ako bo že omenjeno glavno blago, les in premog,

se po nizkih tarifih moglo prevaževati in v obilici pošiljati v južne kraje. V to pa je absolutno potrebno, da se bo prevaževalo blago ne-le po progi oskrbovani po državi, ampak tudi po nadaljni državi lastni progi od Ljubljane do Trsta.

Tudi naš kranjski deželni zbor je v svoji zadnji sesiji soglasno sprejel resolucijo, v kateri prosi vis. vlado za poddržavljenje južne železnice. Apelujem na visoko vlado, da v korist vsem deželam, katerim služi za promet južna železnica izvede poddržavljenje južne železnice, znane po svojih dragih tarifih, pa važne za naše ljudsko blagostanje, za našo obrtnijo in poljedelstvo.

Visoko trgovinsko ministerstvo pa naj, dokler se ne vresničijo od mene omenjeni pogoji, skrbi za to, da bodo vlaki iz kamniške železnice, ki je v oskrbi državni, odhajali in dohajali na južni kolodvor, ne pa, da morajo popotniki izstopati na državnem kolodvoru v Spodnji Šiški, od koder imajo skoro pol ure hoda v mesto.

Sklepam s prošnjo do Nj. eksel. gosp. trgovinskega ministra, da naj s poddržavljenjem južne železnice dokaže, da naša državna železniška politika ne misli obtičati na pol pota, ampak do cela dognati in izpeljati načelo, da imajo vse železnice služiti državnim oziroma interesom državljanov — producentov, s tem pa občnemu blagru države in njenih delujočih stanov.

Politični pregled.

Deželni zbori. — Ko se v ponedeljek snide še gališki deželni zbor, bodo zborovali vsi deželni zbori, ki se snidejo sploh letošnje pomlad. Sedem deželnih zborov se pa letos ne snide, ker nimajo nujnih poslov. V češkem deželnem zboru se je jel kazati mej Nemci razkol. Nacijonalcem ne marajo več skupno hoditi z liberalci. Poslednji so se jim zamerili zaradi malo dvoumnega postopanja po razpustu liberškega mestnega zbora.

Skupnega posvetovanja vseh čeških strank menda ne bode. Staročehi so obljubili Mladočehom, da se udeležijo tega posvetovanja. Veleposestniki so pa odgovorili, da naj Mladočehi poprej naznanijo, o katerih vprašanjih da mislijo razpravljati na tem shodu. Sploh pa pravi ta odgovor veleposestnikov, da po tem, kar se je godilo v deželnem zboru, ni upati, da bi se dalo doseči skupno postopanje. Mi moramo le obžalovati, da se češke stranke o kakem skupnem postopanju sporazumeti ne morejo. Razpor mej češkimi strankami je v korist ravno tako le Nemcem kakor tudi pri nas.

Mestne volitve na Dunaji. — Zadnji čas so se vršile mestne volitve na Dunaji. Liberalci so zgubili pet glasov, kar je seveda prouzročilo veliko žalost v Izraelu. Potrtost liberalcev je tem večja, ker je letos volil prvi razred, ki je dosedaj veljal za glavno trdnjavo liberalizma. Drugo leto pa utegnejo liberalne izgube biti še precej večje.

Civilni zakon na Ogerskem še v sedanjem zasedanju državnega zbora ne pride na vrsto. Vlada se je začela bati, da pade ob to predlogo, zato jo pa vedno odlašajo. Predložiti utegne prav v zadnjih sejah dotične predloge, da se izroče odseku. Obravnave v odseku se pa začno še le jeseni, in bodo gotovo se na dolgo vlekle. Vlada ne bode priganjala, da se hitro rešijo, ker jej je na tem, da se zavlečejo. Ministri bi najrajše vsó stvar popustili, ko bi se ne bali zameriti nekaterim svojim pristašem.

Nemčija. — Kaj bo z vojaško predlogo, o tem še vedno ni rečena zadnja beseda. Zadnji čas prizadeva si vlada veliko, da bi pridobila katoliški centrum za predlogo. Govori se, da hoče nemški cesar pri svojem posetu v Vatikanu na to vplivati, da bi vatikanski krogi prigovarjali katoliškemu centru, da bi glasoval za predlogo. Mogoče je, da se centrum da pregovoriti, a da si bo pa prej zagotovil gotove koncesije; to je pa tudi samo ob sebi umevno. Za slučaj, če bi centru ne mogla vlada za se pridobiti, je sedaj gotovo, da se bo razpustila zbornica in razpisale nove volitve. — Cesar odpotoval je dne 18. t. m. v Rim k srebrni poroki italijanskega kralja.

Italija. — V italijanski zbornici interpelovala sta posl. Barzilai in Bovio zaradi razpusta občinskega sveta tržaškega. Minister vnanjih rečij, Brin, je odgovarjal rekoč, da je zadeva notranje politična upravná naredba avstrijske vlade, v katero se Italiji ni vmešavati. — Da škilijo italijanski iredentisti v Trst, dokazuje ta predrzna interpelacija.

Srbija. — Česar se ni nadejala niti Srbija niti druge vevlasti evropske, to se je zgodilo v noči 13. in 14. t. m. 16letni kralj Aleksander, ki je imel meseca avgusta l. 1894. še le polnoleten postati, proglasil se je to noč polnoletnega. Samovoljnost liberalne vlade privedla je kralja do tega koraka. Kar so regenta Ristič in Belimarkovič in liberalno ministerstvo zadnji čas počenjali, to je pri kralji vzbujalo bojazen, da zamorejo postati za Srbijo osodepolni časi. Posvetoval se je torej s svojim bivšim odgojiteljem dr. Dokičem, kaj bi bilo storiti, in prišel je do sklepa, da je treba popolnega prevrata. Povabil je dne 13. t. m. zvečer oba regenta in ministre k sebi na obed, pri katerem jim je naznanil, da se proklamira za polnoletnega in da jih torej odstavlja. Osupnili so vsi in regenta sta se celo hotela braniti. A ko sta nepričakovano videla, da ima kralj stvar že dogovorjeno in celo že častnike, ki so v tem hipu prihiteli v dvorano in burno pozdravili kralja, na svoji strani, sta se udala in podpisala predložene jima dotične dekrete. Na to je kralj pustivši regenta in ministre pod stražo v dvorci. šel spremljan od beligradskega vojnega poveljnika polkovnika Koke Milovanoviča, v vse vojašnice, kjer mu je vojaštvo takoj priseglo zvestobo. Novo ministerstvo naročil je kralj sestaviti radikalcu dr. Dokiču. Ta je pozval v ministerstvo razen dveh naprednjakov same zmerne radikalce. Na liberalce se pri sestavi ni nič oziralo. Regenta in bivši ministri so se izpustili iz zapora, a postavila se je pred njih stanovanja straža. Proklamacija kraljeva, katera se je izdala že dne 15. t. m. dopoldne naglašajo, da se z ravno završenim prevratom ni smelo več odlašati, ako se je hotelo narediti konec prenesrečnim razmeram. Radikalni in naprednjaški listi izšli so v slavnostni obliki in prisrčno pozdravljajo korak kraljev. Kralju in novim ministrom napravljajo se velikanske ovacije, zoper regenta in bivše ministre pa se demonstrira; sicer pa vlada po vsej deželi mir. Policija in vojaštvo skrbi za red. Liberalci si ne upajo nič ganiti. Skupščina je razpuščena in nove volitve so določene na 15. dan maja, nova skupščina se pa skliče na dan 1. junija. — Govori se, da se je ta prevrat zgodil v sporazumljenji z Milanom; kajti trdi se, da je bil dr. Dokič zadnji čas v Parizu in se ondi posvetoval z Milanom. Temu nasproti sedaj Aleksander zatrjuje, da prevrat ni delo Milanovo, temveč njegovo, kajti uvidel in prepričal se je, da je to edina pomoč za Srbijo. Dr. Dokič ob ednem tudi zatrjuje, da prevrat ni posledica inozemskega vpliva, ampak neizogibna zahteva notranjih razmer.

Bolgarija. — Princ Ferdinand Koburški odpeljal se je minoli teden v spremstvu ministerskega predsednika Stambolova in Grekova na Dunaj. Od tam je odšel princ v Florenco k svoji poroki, ki bode dne 20. t. m. Stambolov in Grekov odpeljala sta se za njim.

Belgija. — Minoli teden vršilo se je v belgijski zbornici glasovanje o revizijskih predlogih. Jansonov predlog, po